

Työturvallisuusmateriaaleja luonnonvara-alan koulutukseen

Työturvallisuuskulttuurin johtaminen ja kehittäminen -hanke
(2020 - 2022)

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Sisällys

Johdanto	5
Nuori työntekijä erityisen huomion ja suojelun alla	6
Nuori työntekijä	6
Lakeja ja asetuksia	7
Työturvallisuuden opettaminen	7
Työsuojelu ja -turvallisuus – ammatillisen koulutuksen erityispiirteitä	7
Turvallisuuden johtaminen	8
Työturvallisuus ammatillisessa koulutuksessa	8
Uhkasta tulee ilmoittaa –	8
opetustoimen henkilöstön ilmoitusvelvollisuudet ja -oikeudet	8
Opiskelijan työturvallisuus työpaikalla	8
Opetusharjoittelijan työturvallisuus	9
Uudista yhteistyötä! Käytännön työkaluja työpaikka - oppilaitosyhteistyön kehittäjälle	9
Työsuojeluosaajaksi oppilaitoksessa	9
Työturvallisuuden opettaminen maatalouden perustutkinnossa	9
Opetus- ja kulttuuriministeriön ohje työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta	9
Hyvinvointi työssä ja koulussa	10
Luonnonvara-alan työhyvinvointivisio 2025 – maatalous- ja puutarhatuotanto	10
Kaikki tarvitsevat palautumista	10
Työhyvinvoinnin portaat -työkirja	10
Työhyvinvoinnin jäljillä -itseopiskelumateriaali	10
Psykososiaalinen kuormitus	10
Kuormitusvaaka	10
Epäasiallinen kohtelu ja häirintä	11
Epäasiallisen kohtelun ehkäisy ja käsittely työpaikalla	11
Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa	11
Sopiiko tämä käytös kouluun?	11
Tarina kiusatusta	11
Perehdyttäminen ja työnopastus	12
Perehdyttäminen ja työnopastus	12
Nuorten perehdyttäminen työpaikalla	12
Perehdyttämisen tarkistuslista	13
Perehdyttämisen tarkistuslista autoalalle	13

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Perehdytyskaavake sikalatyöntekijöille.....	13
Opas työnopastukseen maataloilla	13
Taunokin tekee turvallisesti -työkirja	13
Welcome to work on Finnish farms! – Tervetuloa Suomen maataloille töihin!	13
Kaikkiin luonnonvara-alojen ammatteihin sopivia materiaaleja.....	14
Materiaaleja maatalouden työturvallisuudesta	14
Henkilönsuojaimet.....	16
Video: Maatilan työturvallisuus.....	17
Maatilan työturvallisuus	17
Melan tietokortit työturvallisuudesta	17
Nolla tapaturmaa maataloudessa	18
Suojaudu työssä.....	18
Ennaltaehkäise silmätapaturmia työssä	19
Kuuloaistimme uhka: Melu.....	19
Lämpöolosuhteet työpaikalla	19
Nostojen ergonomia: Käsien tehtävä nostaminen terveelliseksi ja turvalliseksi	19
Ennakoi ja vältä liikkumistapaturmat	19
Maatalouden ergonomiaratkaisut.....	19
Ergonomia tuki- ja liikuntaelinsairauksien ennaltaehkäisyssä	19
Niska ja hartiat kuntoon	20
Tärkeää kaikille: Turvallisuus sähköjohtojen läheisyydessä	20
Terveenä metsästä	20
Riskienhallinta maataloudessa	20
Vaaralliset kemikaalit	20
Navettatyöt.....	21
Melan Turvallinen maatila -videoita.....	21
Video: Navetan työturvallisuus	22
Video: Eläinten liikuttelu navetassa	22
Miksi ihmeessä lemmiä pitää kouluttaa, miten se tapahtuu ja mitä naudoille voi opettaa?	22
Työturvallisuus maatalouslomituksessa yksin työskennellessä	22
Naudan etogrammi.....	22
Tallityöt.....	22
Hevosenhoito turvalliseksi	22
Hevostallien työturvallisuus	22
Kaviosta päähän – työturvallisuuden muistilista hevostallien työnantajille	22

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Hyvinvoiva, turvallinen ja ympäristöystävällinen talli	23
– Opas vastuulliseen tallitoimintaan	23
Video: Hevostallin työturvallisuus	23
Viljelytilat	23
Melan Turvallinen maatila -videoita	23
Työturvallisuus puutarha-alalla	23
Metsätyöt	23
Metsätöitä turvallisesti. Työturvallisuusopas omatoimisiin metsätöihin	23
Metsäteho: Työturvallisuusopas	24
Raivaajan käsikirja	24
Raivaussahalla tuottavasti ja turvallisesti	24
Videoita raivaussahatyöhön liittyen	24
Kiipeilykaato – vain ammattilaisille sallittua työtä	24
Metsätyön turvallisuus	25
Ulkomaalainen metsätyöntekijä Suomessa	25
Huolto- ja korjaustyöt	26
Maatilan huolto- ja korjaustyöt	26
Huoltoyritykset maatilayritysten kumppanina	26
Korjaamon käytännöt kuntoon – Autokorjaamon tarkistuslistat ja hyvät käytännöt	26
Autoalan työsuojeluopas	26
KAMAT-tietokortit – kemiallinen altistuminen metalli- ja autoalan työtehtävissä	26
Rengasalan tärinäopas	27
Huolto- ja korjaustilojen toteutusmalleja maataloille	27
Maatalouskoneiden käyttö	28
Maatalouskoneiden turvallisuusriskien hallinta	28
Ajettavien pientyökoneiden turvallisuus	28
Käyttölupapohjat	28
Koneturvallisuus: ”Huoltomies takertui vaatteista klapikoneen päätyrullaan”	28
Avantin käyttöohjeita	29
Lantmännen Agro-koneiden käyttöohje- ja varaosakirjat	29
Massey Ferguson traktoreiden ohjekirjoja ja varaosakirjoja tilattavana	29
Valmetin ja Valtran traktoreiden ohje- ja varaosakirjoja tilattavana	29
Arbets säkerhet inom jordbruk	30
Arbete i Finland - Tänk på de här sakerna när du kommer till Finland för att arbeta	30
Anställningsvillkor för säsongarbetare inom jordbruket år 2022	30

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Reformera samarbetet! Praktiska verktyg för dig som utvecklar samarbetet mellan arbetsplatsen och läroanstalten.....	30
Arbets säkerhet inom jordbruk - En guide för utveckling av arbets säkerheten på växtodlingsgårdar....	30
Skydda dig i arbetet.....	30
Biologiska agenser på arbetsplatsen	30
Fysikaliska agenser på arbetsplatsen	31
Hantering av kemikalier på arbetsplatsen.....	31
Arbets hälsa på lantbruken är en del av ansvarsfullheten och hållbarheten inom livsmedelsproduktionen	31
Lantbrukares psykosociala arbetsvillkor, psykiska hälsa och stress i ett svenskt och internationellt perspektiv - Kunskapssammanställning	31
Den personliga skyddsutrustningen och motorsågens säkerhetsdetaljer	32
Occupational safety in Agriculture	32
Welcome to work on Finnish farms! – Tervetuloa Suomen maataloille töihin!	32
Working in Finland.....	32
Machine safety – Bypassing the safety device	32
Preventing accidents: slips, trips and falls.....	32
Safety and health in agriculture	32
Materials for Teaching Agricultural Safety in the College Classroom	32
Well-being at work on farms in Finland	33
Safety and health on the farm.....	33
Keeping Kids Safe on Farms.....	33
Safety and health at the motor vechile repair shop.....	33
Workplace Safety – Safety at Work. Tips on Workplace Safety	34
Rural Agricultural Health and Safety	34
Top 10 Health and Safety Risks in Logging Operations	34

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Johdanto

Tähän luetteloon on koottu linkkejä erilaisiin työturvallisuusmateriaaleihin, joista on toivottavasti apua sekä luonnonvara-alan koulutuksissa että työpaikoissa. Työturvallisuuden opettamiseen, perehdytykseen, työhyvinvointiin ja työtapaturmiin liittyvät materiaalit sopivat vallan mainiosti myös muillekin kuin luonnonvara-aloille.

Jokainen materiaali on esitelty lyhyesti ja esittelyn jälkeen on linkki kyseiseen materiaaliin. Mikäli linkki ei toimi, kannattaa kokeilla linkin kopioimista ja liittämistä selaimen osoitekenttään. Mikäli sekään ei toimi, materiaali yleensä löytyy, kun laittaa hakukoneeseen materiaalin nimen ja julkaisijan (esim. Työhyvinvoinnin portaat Työturvallisuuskeskus).

Tämä luettelo on koottu syksyllä 2022. Koska linkit usein lakkaavat jossain vaiheessa toimimasta, kannattaa luetteloon tutustua mahdollisimman pian ja kopioida siitä itselleen talteen tarvittavat materiaalit.

Mikäli haluat katsoa jotain tiettyä materiaalia tai alaa, pääset siihen kätevästi klikkaamalla sisällysluettelosta kyseessä olevaa otsikkoa. Listan lopussa on ruotsin- ja englanninkielisiä materiaaleja omien otsikkojensa alla.

Nuori työntekijä erityisen huomion ja suojelun alla

Nuori työntekijä

HUOMAA! Kaikki alla esitellyt sisällöt löytyvät työsuojeluhallinnon verkkopalvelusta Nuori työntekijä -sivustolta. Linkki tässä: [Nuori työntekijä - Tyosuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#)

Verkkopalvelussa on perusteellista tietoa ja ohjeita niin työnantajille kuin nuorille työntekijöillekin. Lisäksi sivustolla on runsaasti linkkejä lakeihin ja asetuksiin sekä erilaisiin lomakkeisiin ja muuhun tarpeelliseen, kuten esimerkiksi nuorten työntekijöiden työskentelyä koskeviin poikkeuslupiin.

Nuorilla työntekijöillä on erilaiset työehdot

Nuorella työntekijällä tarkoitetaan alle 18-vuotiasta. Työ ei saa vahingoittaa nuoren terveyttä tai kehitystä eikä haitata hänen koulunkäyntiään. Nuoren työn opastus ja työn valvonta on myös toteutettava erityisen hyvin. Nuorten työntekijöiden suojelemisesta säädetään laissa nuorista työntekijöistä ja tämän perusteella annetuissa asetuksissa. Lain tarkoituksena on suojella nuorta työn liialliselta rasitukselta.

Nuorelle työntekijälle soveltuvat työt

Kun nuorella työntekijällä teetetään työtä, tulee aina tapauskohtaisesti arvioida mitkä työt soveltuvat tälle nuorelle. Töiden soveltuvuuden arvioinnissa on muutenkin aina varmistettava, että työolosuhteet ja työympäristö, jossa työ tehdään, työn asettamat vaatimukset ja niistä aiheutuva vastuu sekä työn ruumiillinen ja henkinen kuormittavuus sopivat nuorelle. Työsuojeluhallinnon verkkopalvelusta löytyy esimerkkiluettelo ja tietoa nuorille sopivasta työstä sekä ikärajoista.

Vaaralliset ja erityisen haitalliset työt

Jotkut työt on katsottu niin vaarallisiksi tai haitallisiksi, että niiden teettämistä nuorilla on rajoitettu. Alle 16-vuotiaalla nuorella vaarallisia töitä ei saa teettää ollenkaan.

Nuorelle vaarallisena työnä pidetään sellaista, jossa nuorta työntekijää itseään tai hänen työnsä takia muuta henkilöä saattaa uhata erityinen tapaturman tai terveyden menettämisen vaara. Työnantajan on käytettävä työterveyshuoltoa arvioidessaan työstä ja työolosuhteista nuorelle työntekijälle aiheutuva terveysvaaraa erityisen haitallisissa ja vaarallisissa töissä.

Ennen vaarallisen työn aloittamista työnantajan on tehtävä siitä ilmoitus työsuojeluviranomaiselle. Jos kysymyksessä on koulutukseen liittyvä työ, koulutuksen järjestäjän on tehtävä mainittu ilmoitus yhteistoiminnassa työnantajan kanssa. Työsuojeluhallinnon verkkopalvelussa on lueteltu tekijät, joiden perusteella työ katsotaan vaaralliseksi nuorille työntekijöille.

Muun muassa seuraavanlaiset linkit löytyvät myös:

- esimerkkiluettelo nuorille työntekijöille vaarallisista töistä (sosiaali- ja terveysministeriön asetus)
- lomake: ilmoitus 16 – 17 -vuotiaiden nuorten työntekijäin käyttämisestä vaaralliseen työhön
- perehdyttäminen

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Työsuojeluhallinnon verkkopalvelusta ja siis alussa olevan linkin alta löytyvät myös seuraavat sivut:

- Työsopimus ja ikä: [Työsopimus ja ikä - Tyosuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#)
- Työaika: [Työaika - Tyosuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#)
- Perehdyttäminen: [Perehdyttäminen - Tyosuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#)
- Soveltuva työ: [Soveltuva työ - Tyosuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#)
- Vaarallinen työ: [Vaarallinen työ - Tyosuojelu.fi - Työsuojeluhallinto](#)

Myös työ- ja elinkeinoministeriön sivustolta löytyy runsaasti tietoa nuorista työntekijöistä:

<https://tem.fi/nuoret-tyontekijat>

Lakeja ja asetuksia

Laki nuorista työntekijöistä [Laki nuorista työntekijöistä 998/1993 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille sopivien kevyiden töiden esimerkkiluettelosta (189/2012) [Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille... 189/2012 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060475>

Työturvallisuuslaki

8 § työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

10 § työn vaarojen selvittäminen ja arviointi

14 § työntekijälle annettava opetus ja ohjaus

[Työturvallisuuslaki 738/2002 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Työturvallisuuden opettaminen

Työsuojelu ja -turvallisuus – ammatillisen koulutuksen erityispiirteitä

Eri ammattialoilla on omat ominaiset työolonsa ja ympäristönsä, ja siksi työsuojelutoiminnan painopisteet vaihtelevat. Perinteiset tapaturmavaarat liittyvät usein koneiden, laitteiden sekä kuljetus-, siirto- ja nostovälineiden käyttöön, erityisesti häiriö- ja poikkeustilanteisiin sekä putoamisvaaralliseen työhön.

Kemiallisten aineiden käyttö ja altistuminen niille tai voimakas melu voivat aiheuttaa ammattitauteja. Työperäisiä tuki- ja liikuntaelinsairauksia on etenkin raskaita nostoja ja siirtoja tai yksitoikkoista toistotyötä tekevillä sekä työskenneltäessä ergonomisesti vaikeissa työasennoissa. Myös staattinen työ aiheuttaa kuormitusta.

Teknisten toimenpiteiden lisäksi töiden järjestely, tauotus ja elpymisliikunta vähentävät haittoja. Opiskeluaikana tulee kiinnittää huomiota työpisteiden järjestelyihin sekä oikeisiin ja vaihteleviin työliikkeisiin ja -asentoihin.

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Työhön liittyvä henkinen kuormitus sekä erityisesti palveluammateissa työntekijöihin ja asiakkaisiin kohdistuva väkivallan uhka on lisääntynyt.

Tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin kuuluu työsuojelun alakohtaisten erityispiirteiden osaaminen. Työpaikalla järjestettävän koulutuksen turvallinen toteuttaminen, työhön ja olosuhteisiin perehdyttäminen sekä erityisesti koneiden, laitteiden ja vaarallisten kemiallisten aineiden opastus kuuluvat sekä oppilaitokselle että työpaikalle.

Lue lisää ammatillisen oppilaitoksen turvallisuustyön organisoinnista ja johtamisesta OPH:n sivuilta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/amatillisen-oppilaitoksen-turvallisuustyon-organisointi-ja-johtaminen>

Turvallisuuden johtaminen

Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa kaikkien pitää tuntea olonsa turvalliseksi ja voida hyvin. Kokonaisvaltainen turvallisuus syntyy kaikkien turvallisuuden osa-alueiden johtamisesta. EduSafe-hankkeessa kehitetyn kokonaisvaltaisen turvallisuuden mallin avulla turvallisuuden hallinnasta tulee systemaattisempaa, yhteisesti jaettavaa toimintaa, jolloin myös tulokset ovat pysyvämpiä verrattuna yksilölähtöiseen ja hajautuneeseen toimintaan.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/turvallisuuden-johtaminen>

Työturvallisuus ammatillisessa koulutuksessa

Sisällys

- Opiskelijan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön
- Työturvallisuuslain soveltaminen ammatillisessa koulutuksessa
- Työnantajan velvoitteita
- Työntekijän/opiskelijan velvoitteita
- Opiskelijoiden henkilönsuojaimet
- Kielletyt ja vaaralliset työt
- Työssäoppimisen työsuojelu, säädöksiä ja oppaita.

www03.edu.fi/aineistot/tonet/fin/tyonantaja/tyoturvallisuus.html?v=Hd_CxJubDqQ

Uhkasta tulee ilmoittaa –

opetustoimen henkilöstön ilmoitusvelvollisuudet ja -oikeudet

Tällä sivulla tutustutaan opetustoimen henkilöstön ilmoitusvelvollisuuksiin ja -oikeuksiin. Ilmoitusvelvollisuudet ovat henkilökohtaisia. Lastensuojeluun ja poliisiin voi olla aina yhteydessä siten, että lapsi ei ole tunnistettavissa ja kysyä neuvoa. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/uhkasta-tulee-ilmoittaa-opetustoimen-henkiloston-ilmoitusvelvollisuudet-ja>

Opiskelijan työturvallisuus työpaikalla

Ammattitaitoa yhdessä -hankkeessa tuotettu esite ammattiin opiskelevien työturvallisuudesta työpaikoilla. Työväen Sivistysliitto TSL 2020. https://www.tsl.fi/media/hankkeet/ammattitaitoa-yhdessa-hanke/ammattitaitoayhdessa_opiskelijantyoturvallisuus_netti.pdf

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Opetusharjoittelijan työturvallisuus

Oppaaseen on koottu keskeiset asiat, mitä opiskelijan pitää huomioida maatalousalan ammateissa toimiesaan. 26-sivuinen pdf-julkaisu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

<http://www.oamk.fi/amok/docs/opiskelijalle/tyoturvallisuusopas.pdf>

Uudista yhteistyötä! Käytännön työkaluja työpaikka - oppilaitosyhteistyön kehittäjälle

Ammatillisessa koulutuksessa oppilaitoksen ja työpaikan välinen yhteistyö on avain onnistuneeseen oppimiseen. Työpaikalla ja oppilaitoksessa tapahtuva oppiminen täydentävät toisiaan. Uudista yhteistyötä! -työkirja tarjoaa käytännön toimintatapoja työpaikan ja ammatillisen oppilaitoksen yhteistyön kehittämiseen. Ammattitaitoa yhdessä -hankkeessa tuotettu opas ja tehtäväliite. Työterveyslaitos TTL 2020.

[UUDISTA YHTEISTYÖTÄ! : Käytännön työkaluja työpaikka-oppilaitosyhteistyön kehittäjälle \(julkari.fi\)](http://www.julkari.fi/handle/10024/148888)

Työsuojeluosaajaksi oppilaitoksessa

Työpaikat odottavat oppilaitoksista valmistuvilta mahdollisimman hyviä valmiuksia työelämään. Keskeisimpiä asioita ovat hyvä turvallisuusasenne, työturvallisuuden perusteiden tuntemus ja turvallisten työtapojen osaaminen. Tämän työkalun avulla on mahdollista tehdä yleistasoista arviointia oppilaitoksen toiminnasta suhteessa sen vaikutuksesta opiskelijoiden turvallisuusasenteisiin ja -osaamiseen. Työturvallisuuskeskus TTK, 18-sivuinen pdf-tiedosto, II uudistettu painos 2019.

<https://ttk.fi/julkaisu/tyosuojeluosaajaksi-oppilaitoksessa/#28e2fd07>

Työturvallisuuden opettaminen maatalouden perustutkinnossa

Seinäjoen ammattioppilaitoksen v. 2005 ESR-projektin tuloksena julkaisema 58-sivuinen opas.

[Työturvallisuuden opettaminen maatalouden perustutkinnossa Maatalousyrittäjän perustutkinto - PDF Ilmainen lataus \(docplayer.fi\)](http://www.docplayer.fi/doc/10024/148888)

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohje työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta

Ohje: Ammatillisen koulutuksen työpaikalla järjestettävä koulutus ja ilmoitus nuorten tekemistä vaarallisista töistä. OKM 10.9.2018

[Ohje+työturvallisuusilmoitus+työpaikalla+järjestettävässä+koulutuksessa+10.9.2018.pdf \(okm.fi\)](http://www.okm.fi/ohje+tyoturvallisuusilmoitus+tyopaikalla+jarjestettavassa+koulutuksessa+10.9.2018.pdf)

Hyvinvointi työssä ja koulussa

Luonnonvara-alan työhyvinvointivisio 2025 – maatalous- ja puutarhatuotanto

Tutkimuksessa selvitettiin maa- ja puutarhataloudessa työskentelevien henkilöiden työhyvinvointiin liittyviä trendejä alan rakennekehityksen valossa. Kyselyvastausten mukaan alan rakennekehityksen odotetaan jatkuvan ja jopa kiihtyvän lähivuosina. Yritys- ja verkostoyhteistyön harjoittamisen sekä urakointi-/työpalveluiden käytön arvioidaan lisääntyvän, koska tuotantoresurssit ja investoinnit (työvoima, osaaminen, rakennukset, koneet) on priorisoitava yrityksen ydintoimintaan. Yhteistyö ja erilaisten palveluiden käyttö arvioidaan keskeisiksi yrittäjän omassa päätösvallassa oleviksi keinoiksi työhyvinvoinnin edistämiseksi. Tutkimuksen tulosten perusteella esitetään suosituksia toimenpiteistä työhyvinvoinnin edistämiseksi aikavälillä 2018–2025. TTS:n julkaisuja 428, Työtehoseura 2017

https://www.tts.fi/files/2342/Luonnonvara-alan_tyohyvinvointivisio_2025.pdf

Kaikki tarvitsevat palautumista

Palautuminen työpäivän tai -vuoron aikana vaikuttaa olennaisesti työkuormituksen kokonaisuuteen. Se edistää työhyvinvointia, työssä suoriutumista ja uuden oppimista. Tässä videossa kerrotaan esimerkkejä palautumistavoista. Noin 4 min. mittainen video. Työturvallisuuskeskus TTK v. 2022.

<https://www.youtube.com/watch?v=L1uTzoBrxE&list=PLc8LxUrWNIKiXyAetThtfzyLhnf8Un8pF&index=1>

Työhyvinvoinnin portaat -työkirja

Työhyvinvoinnin portaat -työkirja on tarkoitettu oman henkilökohtaisen ja työyhteisön työhyvinvoinnin suunnitelmalliseen kehittämiseen. Ensin tehdään nykytilan arviointi, tunnistetaan hyvinvoinnin esteet ja vahvistajat ja lopuksi laaditaan tavoitteet ja toimintasuunnitelma Työhyvinvoinnin portaat -mallin mukaisesti. Painotuote tai pdf, 18 sivua, Työturvallisuuskeskus TTK v. 2019.

<https://ttk.fi/julkaisu/tyohyvinvoinnin-portaat-tyokirja/#28e2fd07>

Työhyvinvoinnin jäljillä -itseopiskelumateriaali

Itseopiskelumateriaali verkossa. Työväen Sivistysliitto TSL ry.

Huom! Linkistä avautuu kansikuva, materiaalia pääsee käyttämään kansikuvan yläpuolelta kolmesta ”viivasta”. <https://thv.tyoelamanverkko-opisto.fi/>

Psykososiaalinen kuormitus

Psykososiaalisilla kuormitustekijöillä tarkoitetaan työn sisältöön ja järjestelyihin sekä työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa työntekijälle haitallista kuormitusta. Lue lisää tyosuojelu.fi -sivustolta: [Psykososiaalinen kuormitus - Tyosuojelu.fi - Tyosuojeluhallinto](https://tyosuojelu.fi/tyosuojelu/psykososiaalinen-kuormitus)

Kuormitusvaaka

Työturvallisuuskeskuksen kuormitusvaaka on helppokäyttöinen ja maksuton sovellus. Se auttaa hahmottamaan yksilön kuormituksen ja voimavarojen välistä tasapainoa työssä ja kohdentamaan toimenpiteitä oikeisiin asioihin. [Kuormitusvaaka \(ttk.fi\)](https://tyosuojelu.fi/tyosuojelu/kuormitusvaaka)

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Epäasiallinen kohtelu ja häirintä

Epäasiallinen kohtelu työssä aiheuttaa kokijalleen monenlaisia oireita. KTT ja viestinnän tutkija Annamari Huovinen Osuuskunta Mediakollektiivista ja johtava konsultti Susanna Kalavainen Työterveyslaitokselta muistuttavat, ettei tällaista kohtelua tarvitse työyhteisössä hyväksyä.

Noin 3 min. mittainen video. Työsuojelurahasto v. 2019.

<https://www.youtube.com/watch?v=C91yY1pbeFQ>

Epäasiallisen kohtelun ehkäisy ja käsittely työpaikalla

Julkaisun tarkoituksena on tukea työpaikkoja epäasiallisen kohtelun ehkäisyssä ja käsittelyssä sekä näihin liittyvien toimintamallien ja -ohjeiden laatimisessa. Julkaisu pohjautuu lainsäädännön ohella hyviin käytäntöihin. Julkaisussa määritellään keskeiset käsitteet ja kuvataan ammatillisen työkäyttäytymisen periaatteita. Lisäksi annetaan toimintaohjeita epäasiallisen kohtelun varalle ja käsitellään erityisesti työnantajan toimintaa epäasiallisen kohtelun selvittämisessä ja poistamisessa. Työturvallisuuskeskus TTK, päivitetty versio v. 2021. Ilmainen 24-s. pdf-tiedosto, mahdollista tilata painettu versio (8 €/kpl).

<https://ttk.fi/julkaisu/epaasiallisen-kohtelun-ehkaisy-ja-kasittely-tyopaikalla-ennaltaehkaise-ja-puutu/#0905dc4b>

Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa

Opetushallituksen julkaisemia materiaaleja kiusaamisen ennalta ehkäisyn ja siihen puuttumisen näkökulmasta. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kiusaamisen-vastainen-tyo-kouluissa-ja-oppilaitoksissa>

Sopiiko tämä käytös kouluun?

Tunnistammeko väkivallan, kun se tapahtuu nuorten keskuudessa?

Noin 2 min. mittainen video. Rikosuhripäivystys RIKU v. 2016.

<https://www.youtube.com/watch?v=x7y6p5xAsu0>

Tarina kiusatusta

Lukiolaisten v. 2017 tekemä video kiusaamisesta. Pituus noin 4 min.

https://www.youtube.com/watch?v=MVKFzW_SuUE

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Perehdyttäminen ja työnopastus

Perehdyttäminen ja työnopastus

Perehdyttäminen ja työnopastus ovat parasta ennakoivaa turvallisuustoimintaa. Puutteet työnopastuksessa ovat yleisiä työtaturman syitä. Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajan perehdyttämään työntekijän työhön ja työolosuhteisiin sekä työvälineiden oikeaan käyttöön ja turvallisiin tapoihin. Perehdyttämistä työpaikan toimintaan ja työtehtäviin tarvitaan eri tilanteissa: työn alkaessa tai muuttuessa ja myös pitkän poissaolon jälkeen. Yhteistoiminnassa sovittava perehdyttäminen ja työnopastus on turvallisen työn kivi-jalka. Linkin takaa löytyy mm. noin 2 min. video ”Ensiaskleet hyvään perehdytykseen” ja lista luvanvaraisista töistä ja pätevyyksistä. [Perehdyttäminen ja työnopastus - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)

Nuorten perehdyttäminen työpaikalla

Sivustolla käydään läpi nuorten työntekijöiden perehdyttämiseen ja työnopastukseen liittyvää lainsäädäntöä ja hyviä käytäntöjä. Kokemukset ensimmäisistä työsuhteista ovat merkityksellisiä. Perehdytyksen avulla uudet työtehtävät tulevat tutuksi ja pystymme työskentelemään itsenäisesti työyhteisön jäsenenä. Työturvallisuusasiat tulee omaksua ensimmäisestä työsuhteesta alkaen.

Työturvallisuuskeskuksen sivuston sisältö:

- Ensiaskleet hyvään perehdytykseen
- Työhön perehdyttäminen ja opastaminen
- Nuorten perehdytystä ohjaava lainsäädäntö
- Esihenkilön tehtävät perehdytyksessä
- Keskeiset perehdytettävät ja opastettavat asiat
- Hyviä käytäntöjä perehdytyksessä

[Nuorten perehdyttäminen työpaikalla - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Perehdyttämisen tarkistuslista

Perehdyttämisen tarkistuslista sisältää jäsennellyn luettelon perehdyttämisessä esille otettavia asioita. Se toimii perehdyttämisen suunnittelun ja toteutuksen tukena ja muistilistana. Perehdyttämisen seurannassa ja oppimisen varmistamisessa listaa käyttävät sekä perehdyttäjä että perehdytettävä. Työturvallisuuskeskus TTK, 12-sivuinen pdf-julkaisu. [Perehdyttämisen-tarkistuslista.pdf \(ttk.fi\)](#)

Perehdyttämisen tarkistuslista autoalalle

Perehdyttämisen tarkistuslista autoalalle sisältää jäsennellyn luettelon perehdyttämisessä esille otettavia asioita suunnittelun ja toteutuksen tueksi. Perehdyttämisen seurannassa ja oppimisen varmistamisessa listaa käyttävät sekä perehdyttäjä että perehdytettävä. Listaa saa työpaikalla kopioida, karsia ja täydentää. Työturvallisuuskeskus TTK, 14-sivuinen pdf-julkaisu. [Perehdyttämisen tarkistuslista autoalalle \(ttk.fi\)](#)

Perehdytyskaavake sikalatyöntekijöille

Kaavaketta voi soveltaa ja käyttää myös muissa työpaikoissa.

https://www.satafood.net/site/assets/files/1990/sikalan_perehdytyskaavake.pdf

Opas työnopastukseen maataloilla

TTS:n (Työtehoseura) tiedote Maataloustyö ja tuottavuus 9/2013 (651) PDF-tiedosto, 8 sivua

<https://www.tts.fi/files/1063/mati651.pdf>

Taunokin tekee turvallisesti -työkirja

Oppiminen on osa koko työuraa, joten työkirja pyrkii esittelemään hyviä käytäntöjä työhön perehdyttämiseen ja työnopastukseen erilaisissa työelämän tilanteissa. Tehtäviä täyttämällä työntekijä saa itselleen muistiinpanot oman työpaikan turvallisuusohjeista, ja niihin on helppo palata myös myöhemmin. Työturvallisuuskeskus TTK v. 2021, 32 sivua. Tilaa painettu versio tai lataa pdf: [Taunokin tekee turvallisesti -työkirja - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)

Welcome to work on Finnish farms! – Tervetuloa Suomen maataloille töihin!

Englanninkielinen video, tekstitys suomeksi. Kesto noin 11 min. Työturvallisuuskeskus TTK 28.4.2022

Suomessa jokaisella on oikeus turvalliseen ja terveelliseen työhön. Tässä videossa käydään läpi keskeisiä suomalaisen työelämän pelisääntöjä sekä turvallisen ja terveellisen työskentelyn perusteita maa- ja puutarhataloilla. <https://www.youtube.com/watch?v=XmIG00NU2wQ>

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Kaikkiin luonnonvara-alojen ammatteihin sopivia materiaaleja

Materiaaleja maatalouden työturvallisuudesta

HUOMAA! Kaikki alla esitellyt sisällöt löytyvät Materiaalia maatalouden työturvallisuudesta -sivustolta. Linkki tässä: [Materiaalia maatalouden työturvallisuudesta - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](https://www.ttk.fi/materiaalia-maatalouden-tyoturvallisuudesta)

Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi

Vaarojen selvittäminen ja riskien arviointi antaa kokonaiskuvan työpaikan työturvallisuudesta ja työterveydestä. Vaaroilla tarkoitetaan sellaisia työssä esiintyviä tekijöitä tai ilmiöitä, jotka voivat aiheuttaa haitallisen tapahtuman. Haitallinen tapahtuma voi olla tapaturma, ammattitauti, onnettomuus tai fyysinen, psyykinen tai sosiaalinen kuormittuminen.

Riskien arvioinnin tavoitteena on kartoittaa järjestelmällisesti työpaikan työterveys- ja työturvallisuusvaarat ja tehdä tarvittavat korjaavat ja ennakoivat toimenpiteet työpaikalle asetetun työturvallisuustason saavuttamiseksi.

Lue lisää aiheesta vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi:

Sivustolla on videoita, työkirja, lomakkeita ja tarkistuslistoja riskien arvioinnin avuksi.

Lisäksi mm:

- Maatilan riskien tunnistaminen ja jäsentäminen -artikkeli Suomen maataloustieteellisen seuran verkkopalvelussa. Maataloustieteen päivät 2010, 9-sivuinen pdf-julkaisu.
- Uudet riskienhallinnan välineet maatilan johtamisessa -artikkeli verkkopalvelussa researchgate.net (v. 2008)

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

- Sika- ja siipikarjatalouden riskien hallinta -opas (pdf) verkkopalvelussa luke.fi Luonnonvara- ja biotalouden tutkimusjulkaisu 52/2017. Pdf-julkaisu, 63 sivua.
- Työturvallisuustutka-digisovellus [Työturvallisuustutka - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)
Työturvallisuustutkan avulla tunnistat työpaikan työturvallisuus- ja terveysriskit. Maksuton digisovellus palvelee eri alojen pieniä ja keskisuuria työpaikkoja.
- Katso video työn vaarojen selvittämisestä ja riskienarviointista Työturvallisuuskeskuksen YouTube-kanavalla [Työn vaarojen selvittäminen ja riskien arviointi - YouTube](#)

Tapaturmavaarat

Työtapaturmat ja työperäiset sairaudet aiheuttavat kustannuksia menetettynä työpanoksena ja sairaanhoidokuluina. Työpaikalla tulee olla selkeä käytäntö tapaturmien ja vaaratilanteiden ilmoittamisesta sekä sattuneiden tapausten tutkinnasta.

Lue lisää aiheesta työtapaturmat ja ammattitaudit:

Sivustolla on otteita laista, tietoa ammattitaudeista ja vakuutuksista, työtapaturmatilastoja ja raportteja sekä videoita. Lisäksi mm.

- Työtapaturmat verkkopalvelussa tyosuojelu.fi
- Tapaturmien riski-indeksien määrittäminen suomalaisilla maataloilla verkkopalvelussa mtt.fi
MTT:n selvityksiä 149, v. 2007. Pdf-julkaisu, 65 sivua.
- Turvallinen maatila – Tapaturmat – video, pituus 2:39. LähiTapiola, Mela, MTK v. 2014.
- Nolla tapaturmaa maataloudessa -videosarja Melan YouTube-kanavalla
- Melan tietokortit (pdf) verkkopalvelussa mela.fi
  - Älä satuta! -tietokortti kalastajien tapaturmavaaroista
  - Älä kaadu! -tietokortti liukastumisen ehkäisystä
  - Älä kiirehdi! -tietokortti nautojen siirtämisestä
  - Älä putoa! -tietokortti putoamistapaturmista
  - Älä sulkeudu! -tietokortti suljetussa tilassa työskentelystä
  - Älä viillä! -tietokortti viiltohaavoista verkkopalvelussa mela.fi
- Tapaturmatutka on maksuton digisovellus, jonka avulla kerää ilmoitukset työpaikan tapaturmista. Tapaturmatutka myös opastaa tapaturman tutkinnassa, auttaa oppimaan työtapaturmista ja ennaltaehkäisemään niitä. Työturvallisuuskeskus TTK 2020.
[Tapaturmatutka - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)

Koneet ja laitteet

Työnantajan on opastettava työntekijöitä koneiden ja työvälineiden turvalliseen käyttöön. Opastuksessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota huolto- ja korjaustöiden turvallisuuteen sekä toimintaan häiriötilanteissa. Jos konetta joudutaan huoltotoimenpiteen aikana käyttämään niin, että turvalaitteet on kytketty pois, on tällaista tilannetta varten oltava käyttötapa, joka edellyttää erillisen avaimen käyttöä.

Lue lisää aiheista koneturvallisuus, koneiden hankkiminen ja käyttäminen työpaikalla, sähköturvallisuus.

Sivustolla on otteita laista sekä linkkejä ja animaatiovideoita. Lisäksi mm.

- Melan tietokortit (pdf) verkkopalvelussa mela.fi
  - Älä kämmää konekaupassa! -tietokortti koneen hankinnasta
  - Älä riskeeraa! -tietokortti konetapaturmista
  - Älä tyri liikenteessä! -tietokortti ajoneuvojen turvallisesta ajamisesta
  - Älä kaasuta! -tietokortti polttomootorikäyttöisten koneiden käytöstä sisätiloissa

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

- Työtehoseura (TTS) on 2010-luvulla tuottanut tietoa mm. automaattilypsystä, maatalouden automaatiotekniikasta, koneiden ja laitteiden huollosta sekä korjauksesta ja työ-/käyttöturvallisuudesta. [Lisämateriaalit - Työtehoseura \(tts.fi\)](https://www.tts.fi/)

Lapsiturvallisuus ja nuoret työntekijät

Nuorten alle 18-vuotiaiden työntekijöiden opetuksesta ja ohjauksesta on säädetty tarkemmin. Työnantajan on huolehdittava siitä, että nuori työntekijä saa työhön ja työoloihin henkilökohtaista opastusta niin, että hän välttyy aiheuttamasta vaaraa itselleen tai muille. Opastuksen laajuudessa ja sisällössä huomioidaan nuoren ikä ja henkilökohtaiset ominaisuudet sekä työhön tarvittava ammattitaito ja kokemus.

Lue lisää nuoren työntekijän palkkaamisesta, perehdyttämisestä ja työnopastuksesta.

Sivustolla on tietoa eri-ikäisiä nuoria koskevasta lainsäädännöstä ja määräyksistä. Lisäksi muun muassa

- Kimpparenki-hankkeen Nuori työntekijä -tietokortti (pdf) verkkopalvelussa proagria.fi
- Turvallisuutta maatilalla työskenteleville nuorille -tietokortti (pdf) verkkopalvelussa mela.fi

Henkilönsuojaimet

Henkilönsuojaimia ovat hengityksen-, kasvojen-, kuulon-, silmien- ja päänsuojaimet, turva-, suoja- ja työjalokineet, putoamissuojaimet, suojakäsineet ja suojavaatteet. Suojainten käytön opastuksella huolehditaan siitä, että suojaimet puetaan oikein, niitä käytetään koko ajan, kun työskennellään epäpuhtauksia sisältävässä työympäristössä ja käyttäjät huolehtivat suojainten asianmukaisesta huollosta ja kunnossapidosta.

Lue lisää henkilönsuojaimista. Sivustolla on ohjelista suojainten valintaan ja käyttöön sekä linkki Melan Nolla tapaturmaa maataloudessa -videosarjaan. Lisäksi muun muassa

- Melan tietokortit (pdf) verkkopalvelussa mela.fi
  - Älä sokaistu! -tietokortti (pdf) silmätapaturmista ja silmien suojaamisesta
  - Älä melua! -tietokortti (pdf) melusta ja kuulon suojaamisesta

Biologiset, kemialliset ja fysikaaliset altisteet

Työpaikoilla ilmenevien fysikaalisten tekijöiden kuten lämpöolot, melu ja värinä sekä kemiallisten ja biologisten riskitekijöiden tunnistamista, kartoitusta ja torjuntaa kutsutaan työhygieniaksi. Työn hygieenisyyttä arvioidaan työpaikkakäynneillä, mittauksilla ja terveystarkastuksissa. Lisäksi tarvitaan työohjeita ja tiedottamista. Terveydellisiä haittoja torjutaan muun muassa teknisillä keinoilla, suojaimilla ja koulutuksella.

Lue lisää aiheesta biologiset, kemialliset ja fysikaaliset tekijät. Sivustolla on tietoa melusta, värinästä, lämpöolosuhteista ja kemiallisista tekijöistä. Lisäksi sivustolla voi perehtyä biologisiin riskeihin, joita ei useinkaan havaita niiden näkymättömyyden takia. Biologisia vaaratekijöitä ovat bakteerit, virukset, hiiva- ja home sienet sekä loiset.

- Työhygieeninen toiminta on altisteiden laadun ja määrän selvittämistä, riskinarviointeja sekä syntyvien tai olemassa olevien ongelmien torjuntamahdollisuuksien selvittämistä ja toteuttamista. Työturvallisuuskeskuksen v. 2015 julkaisema opas (pdf-julkaisu) [Työhygieniä - Kemialliset, biologiset ja fysikaaliset haittatekijät - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](https://www.ttk.fi/)
- Työterveys ja maatalous Suomessa 2014 -tutkimuksessa kerättiin seurantatietoa maatalousyrittäjien työhyvinvoinnista: työstä, työoloista ja terveydestä. Pääosa aineistosta kerättiin puhelinhaastattelun avulla. Haastattelun teema-alueita olivat maatalousyrittäjyys, työolot ja työmenetelmät, henkinen hyvinvointi, johtaminen, tapaturmat, työn fyysinen kuormittavuus, koettu työkyky, terveys, elintavat ja työssä jaksaminen sekä työterveyshuolto. Tutkimuksen perusteella

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin kehittämiseksi on syytä kiinnittää huomiota erityisesti yrittäjäosaamiseen, riskinhallintaan, työympäristön ja työmenetelmien kehittämiseen, henkilönsuojaimiin sekä työn henkisen ja fyysisen kuormittavuuden hallintaan. Linkki tutkimusraporttiin (pdf-julkaisu): [Työterveys ja maatalous Suomessa 2014 \(julkari.fi\)](#)

Turvallisuusjohtaminen ja työsuojelu työpaikalla

Työsuojelu on työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa, jolla huolehditaan siitä, että työpaikalla on turvallista ja terveellistä tehdä työtä.

Lue lisää turvallisuusjohtamisesta ja työsuojelusta työpaikalla. Sivustolla on tietoa työnantajan velvollisuuksista ja työsuojelun yhteistoiminnasta.

- Kimpparenki-hankkeen Työturvallisuus-tietokortti (5-sivuinen pdf-tiedosto) [VX Työturvallisuus \(proagria.fi\)](#)

Video: Maatilan työturvallisuus

Maatalousoppilaitos Vuoksin opiskelijat tekivät syksyllä 2022 videon maatilan työturvallisuudesta. Varoitus – video saattaa sisältää hirtehishuumoria! Video on tehty Opetushallituksen rahoittamassa Turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen luonnonvara-alan koulutuksessa -hankkeessa. Videon pituus on noin 5 min. [Maatilan työturvallisuus - YouTube](#)

Maatilan työturvallisuus

Melan sivuilla on runsaasti erilaisia virtuaalisia oppimateriaaleja, videoita ja linkkejä. Tässä listassa on useita suoria linkkejä näihin materiaaleihin. Tämä linkki vie koko Melan materiaalivarastoon: [Maatilan työturvallisuus | Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela](#)

Melan tietokortit työturvallisuudesta

Tietokorteissa on jokaisesta aihealueesta napakka ja informatiivinen tietoisuus. Painettuja kortteja voi tilata, tilauskori löytyy jokaisen kortin kohdalta.

Tietokorttien aihealueet:

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

- Nuoret – Turvallisuutta maatilalla työskenteleville nuorille
- Stressi
- Työterveyshuolto
- Kalastaja – Älä satuta!
- Turvaa työmaa!
- Älä hapuile – Valaistus kuntoon!
- Älä istu!
- Älä kaadu!
- Älä kaasuta!
- Älä kiirehdi! (nautojen siirrossa)
- Älä kämmää! (konekaupassa)
- Älä melua! (suojaudu melulta)
- Älä nosta!
- Älä putoa!
- Älä riskeeraa! (traktorinkuljettaja)
- Älä sokaistu! (silmävammojen ehkäisy)
- Älä sulkeudu! (suljetuissa tiloissa työskentely)
- Älä sätki! (sähköturvallisuus)
- Älä toista! (maatalouden toistotöiden kuormittavuus)
- Älä tyri! (maatalousajoneuvot liikenteessä)
- Älä viillä!

Tämän linkin takaa löytyvät kaikki tietokortit:

[Työturvallisuus- ja työhyvinvointiesitteet | Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela](#)

Nolla tapaturmaa maataloudessa

Linkki: [Nolla tapaturmaa maataloudessa - YouTube](#)

Melan 12-osainen videosarja sisältää seuraavat 1 – 4 min. mittaiset videot:

- Älä kaasuta!
- Älä toista!
- Valaistus kuntoon!
- Älä sulkeudu!
- Älä viillä!
- Älä kaadu!
- Tarkista työkoneen valot ja vilkut!
- Liike on lääke!
- Älä putoa!
- Hallitse kiirettä!
- Nosta harkiten!
- Suojaa kuulosi!

Suojaudu työssä

Tältä Melan sivulta löytyy mm.

- Farmarin suojaintutkinto -peli, jota mainostetaan näin: Peli opettaa sinulle kaiken tarpeellisimman maatalouden henkilönsuojaimista. Lisäksi se on innostava virtuaalinen oppimisympäristö kaikille maatalouden parissa työskenteleville. Peli vaatii kirjautumisen.

Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Työturvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen -hanke
Oikeus osata -kehittämishjelma 2020 - 2022

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

- Henkilösuojainten käyttö maatilalla -videoita: hengityksensuojaimet, suojakäsineet, turvajalkineet, suojalasit, kuulosuojaimet.

[Suojaudu työssä | Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela](#)

Ennaltaehkäise silmätapaturmia työssä

Animaatiovideo, kesto noin 3 min. Työturvallisuuskeskus TTK 2022.
TTK:n sivuilla <https://ttk.fi/julkaisu/ennaltaehkaise-silmatapaturmia-tyossa/> tai
Youtubessa <https://www.youtube.com/watch?v=amkAoOxVicE>

Kuuloaistimme uhka: Melu

Melu on edelleen yksi suurimmista ammattitautien aiheuttajista. Animaation tarkoituksena on herättää työpaikkoja tekemään entistä enemmän ennaltaehkäisevää meluntorjuntatyötä sekä muistuttaa jokaista kuuloaistimme tärkeydestä ja samalla sen haavoittuvuudesta. Työturvallisuuskeskus TTK 2019.
<https://www.youtube.com/watch?v=h9dXVeFuQ3E>

Lämpöolosuhteet työpaikalla

Kuumuuden ja kylmyyden vaikutuksista toimintakykyyn ja terveyteen. Työterveyslaitos TTL.
<https://www.ttl.fi/teemat/tyoturvallisuus/lampoolosuhteet-tyopaikalla>

Nostojen ergonomia: Käsien tehtävä nostaminen terveelliseksi ja turvalliseksi

Monissa työtehtävissä esiintyy käsien tehtäviä nostoja, taakkojen siirtämistä ja kiertyneitä työasentoja. Nämä kuormittavat tuki- ja liikunta elimistöä ja voivat olla työntekijän työkyvylle iso riski. Animoitu video, kesto noin 3 min. Työturvallisuuskeskus TTK 2020.
<https://www.youtube.com/watch?v=G-XYA-t5uGI>
Maksullinen (3€) painettu opas tilattavissa. Työturvallisuuskeskus TTK, 2015.
<https://ttk.fi/tuote/kasin-tehtava-nostaminen-turvalliseksi-ja-terveelliseksi/#28e2fd07>

Ennakoi ja vältä liikkumistapaturmat

Suomessa sattuu vuosittain yli 20 000 työpaikkatapaturmaa liukastumisen, kompastumisen tai kaatumisen seurauksena. Tässä noin 3 min. pituisessa videossa esitetään liikkumisesta johtuvien työtapaturmien syitä, seurauksia sekä keinoja ehkäistä näitä tapaturmia. Työturvallisuuskeskus TTK 2022.
TTK:n sivulla: <https://ttk.fi/julkaisu/ennakoi-ja-valta-liikkumistapaturmat/#28e2fd07>
Youtubessa: <https://www.youtube.com/watch?v=WQmVwIG1Hlk>

Maatalouden ergonomiaratkaisut

Yksityiskohtaisia ratkaisuehdotuksia hevostalouteen, kanatalouteen, kasvinviljelyyn, kotieläintöihin, metsäalalle, poronhoitoon, rakentamiseen, sikatalouteen ja tuotantotiloille. Materiaali kannattaa ladata pdf-muotoon painikkeesta "Download Document". Työterveyslaitos v.2015.
<https://docplayer.fi/4991269-Maatalouden-ergonomiaratkaisut.html>

Ergonomia tuki- ja liikuntaelinsairauksien ennaltaehkäisyssä

Pekan tarina tuo esille, miten tuki- ja liikuntaelinsairauksia voidaan ennaltaehkäistä ja miten ergonomiaan panostaminen näkyy yrityksen turvallisuuskulttuurissa. Työturvallisuuskeskus TTK 2021.
[Ergonomia tuki- ja liikuntaelinsairauksien ennaltaehkäisyssä - YouTube](#)

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Niska ja hartiat kuntoon

Vastuskumiharjoittelu ja taukoliikunta pitävät kunnossa. Niska-hartiaseudun jumppaaminen on helppoa ja nopeaa. Hyvänolontunne tulee bonuksena ja mieliala kohenee. Kuvitettu jumppaohje. [64722776-niska ja hartiat kuntoon suomi 2019.pdf \(mela.fi\)](#)

Tärkeää kaikille: Turvallisuus sähköjohtojen läheisyydessä

Huomioi turvallisuus, kun liikut tai työskentelet sähköjohtojen, kuten ilmajohtojen ja kaapeleiden läheisyydessä. Voit välttää tapaturmia, kun huomioit tilanteeseen sopivat turvaohjeet ja perehdyt sähköjohtojen vaurioitilanteiden toimintaohjeisiin. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES <https://tukes.fi/sahko/sahkotyot-ja-urakointi/sahkotyoturvallisuus/turvallisuus-sahkojohtojen-laheisyydessa>

Terveenä metsästä

Tässä metsässä työskenteleville ja muille metsässä kulkijoille tarkoitettussa oppaassa kerrotaan riskeistä, jotka aiheutuvat Suomessa esiintyvistä eläimistä, kasveista ja luonnonilmiöistä. Opas antaa toimintaohjeita riskien ennakointiin ja toimimiseen niitä kohdatessa. 23-sivuinen pdf, saatavana myös painettuna. Työturvallisuuskeskus TTK, 2015. [Terveena-metsasta.pdf \(ttk.fi\)](#)

Riskienhallinta maataloudessa

Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote nro 37

Maataloustieteen päivät 2020, esitelmä- ja posteritiivistelmät.

Luku 17, sivut 86 - 88: Riskienhallinta maataloudessa 17.1 Menetelmät maatilojen tietoliikenneverkkojen kyberuhilta suojautumiseen 17.2 Maitojärjestelmien resilienssin edistäminen Suomessa ja Venäjällä 17.3 Hyvä turvallisuuskulttuuri maataloilla edistää maatalousalan jatkuvuutta.

[MTP2020 Abstraktikirja.pdf \(smts.fi\)](#)

Vaaralliset kemikaalit

Työpaikoilla käytetään erilaisia kemikaaleja, esimerkiksi pesuaineita ja liuottimia, työkoneissa tarvittavia öljyjä ja muita nesteitä sekä lääkeaineita. Prosesseissa voi syntyä vaarallisia kemiallisia tekijöitä, kuten pölyjä, huuruja tai pakokaasuja. Kemikaaleille ja kemiallisille tekijöille altistuminen on aina huomioitava osana työpaikan vaarojen arviointia. Kemiallisten vaarojen arviointi on tehtävä kirjallisesti.

Laki edellyttää, että työnantaja huolehtii seuraavista asioista:

1. Kemikaaliluettelo
2. Käyttöturvallisuustiedote
3. Kemikaalivaarat huomioidaan työpaikkaselvityksessä
4. Työssä syöpävaaralle altistuvat ilmoitetaan ASA-rekisteriin

Kaikista työpaikalla käytettävistä kemikaaleista on koottava kaupanimen mukaisesti aakkosjärjestyksessä oleva luettelo, johon kirjataan mahdollinen kemikaalin vaaramerkintä ja tieto, mistä kemikaaleista on työpaikalla käyttöturvallisuustiedote.

Kemikaalivaarojen arvioinnissa voi käyttää apuna lomaketta Kemiallisten tekijöiden aiheuttamien riskien arviointi

- ➔ Lataa työturvallisuus.fi -sivuston word-mallipohja tästä: [doc](#)
- ➔ Lataa työturvallisuus.fi -sivuston excel-mallipohja tästä: [xlsx](#)

Lomakkeen kolme ensimmäistä saraketta (altisteet) muodostavat lain edellyttämän kemikaaliluettelon.

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Lue lisää vaarallisten kemikaalien tunnistamisesta työsuojeluhallinnon verkkosivustolta
<https://www.tyosuojelu.fi/tyoolot/kemialliset-tekijat/tunnistaminen>

Navettatyöt

Melan Turvallinen maatila -videoita

Melan Turvallinen maatila 2020 -kilpailuun osallistui monia turvallisia tiloja ympäri Suomen. Voittajaksi valikoitui **Maitotaipale Oy**. Tutustu voittajatilaan ja voittajien turvallisiin työtapoihin! (maitotila)

[Turvallinen maatila 2020 - Tutustu voittajatilaan - YouTube](#)

Melan Turvallinen maatila 2020 -kilpailuun osallistui monia turvallisia tiloja ympäri Suomen. **Tekomaan tila** sai kilpailussa kunniamaininnan. Tekomaan tilalla on otettu työturvallisuus huomioon muun muassa työergonomiassa ja turhien askelten karsimisessa. Katso, millaisia ratkaisuja tilalla on tehty ja ota hyvät käytännöt käyttöön! (maitotila)

[Turvallisen maatilan hyvät käytännöt, Tekomaan tila. - YouTube](#)

Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Työturvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen -hanke
Oikeus osata -kehittämishjelma 2020 - 2022

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Video: Navetan työturvallisuus

Maatalousoppilaitos Vuoksin opiskelijat tekivät syksyllä 2022 videon navetan työturvallisuudesta. Video on tehty Opetushallituksen rahoittamassa Turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen luonnonvara-alan koulutuksessa -hankkeessa. Videon kesto on noin 5 min. [Navetan työturvallisuus - YouTube](#)

Video: Eläinten liikuttelu navetassa

Keski-Pohjanmaan ammattiopiston opiskelijat tekivät syksyllä 2022 videon eläinten liikuttelusta navetassa. Video on tehty Opetushallituksen rahoittamassa Turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen luonnonvara-alan koulutuksessa -hankkeessa. Videon kesto on noin 2 min. [Eläinten liikuttelu navetassa - YouTube](#)

Miksi ihmeessä lehmiä pitää kouluttaa, miten se tapahtuu ja mitä naudoille voi opettaa?

Eläinlääkäri, eläinten kouluttaja Iris Kaimion haastattelu (Kotiliesi 5.8.2022)
<https://kotiliesi.fi/ihmiset-ja-ilmiot/ilmiot/elaintenkouluttaja-tietaa-lehmaa-ei-voi-opettaa-istumaan-mutta-kyllakin-kayttaytymaan-kunnolla/>

Työturvallisuus maatalouslomituksessa yksin työskennellessä

Opinnäytetyö, Seinäjoen Ammattikorkeakoulu 2017, 46 sivua. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää maatalouslomittajien työn turvallisuutta erityisesti yksin työskennellessä. Sisältää myös pohdintaa siitä, kuinka maatalouslomittajien työturvallisuutta voisi parantaa. Mukana myös aitoja esimerkkejä työtatapaturmista.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134533/Kettunen_Miska-Matias.pdf;jsessionid=A29FC6B9E9F7E97CB5FB0BB25A642285?sequence=1

Naudan etogrammi

42-sivuinen pdf-tiedosto nautojen käyttäytymisestä. Sisältää runsaasti kuvia. (Päivitetty 14.2.2005)
[NAUDAN ETOGRAMMI \(savonia.fi\)](#)

Tallityöt

Hevosenhoito turvalliseksi

Kuvitettu opas hevosalalla työskenteleville. PDF-tiedosto, 16 sivua, Mela v. 2013.
https://www.mela.fi/uploads/2019/01/0889f4d9-hevosenhoito_turvalliseksi.pdf

Hevostallien työturvallisuus

Lehtijuttu, 2 sivua, Suomen Hevosomistajien Keskusliitto SHKL ry v. 2009
https://www.shkl.net/wp-content/uploads/2016/04/4_2009_2.pdf

Kaviosta päähän – työturvallisuuden muistilista hevostallien työnantajille

Opinnäytetyö, Turun ammattikorkeakoulu, v. 2017
<https://core.ac.uk/download/pdf/161420776.pdf>

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Hyvinvoiva, turvallinen ja ympäristöystävällinen talli

– Opas vastuulliseen tallitoimintaan

Agropolis Oy, 2008. Saatavana myös painettuna julkaisuna. **Luku 5 Turvallinen talli (oppaan sivut 70 – 89)**
<https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/2457/talliopas08.pdf>

Video: Hevostallin työturvallisuus

Maatalousoppilaitos Vuoksin opiskelijat tekivät syksyllä 2022 videon tallien työturvallisuudesta. Video on tehty Opetushallituksen rahoittamassa Turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen luonnonvara-alan koulutuksessa -hankkeessa. Videon kesto on noin 5 min. [Hevostallin työturvallisuus - YouTube](#)

Viljelytilat

Melan Turvallinen maatila -videoita

Melan Turvallinen maatila 2020 -kilpailuun osallistui monia turvallisia tiloja ympäri Suomen. Kylä-Köönikän tila sai kilpailussa kunniamaininnan. **Kylä-Köönikän tilalla on panostettu työturvallisuuteen esimerkiksi järjestämällä, satsaamalla ergonomiaan ja karsimalla turhaa työtä.** Katso, millaisia ratkaisuja tilalla on tehty ja ota hyvät käytännöt käyttöön!

[Turvallisen maatilan hyvät käytännöt, Kylä-Köönikän tila. - YouTube](#)

Melan Turvallinen maatila 2020 -kilpailuun osallistui monia turvallisia tiloja ympäri Suomen. Ollukan tila sai kilpailussa kunniamaininnan. **Tutustu videolla, miten Ollukan tilalla on muun muassa otettu oppia LEANista työturvallisuuden parantamiseksi.**

[Turvallisen maatilan hyvät käytännöt, Ollukka. - YouTube](#)

Työturvallisuus puutarha-alalla

Opas toimii työsuojelun käsikirjana kasvihuonetuotantoa ja avomaan puutarhakasvituotantoa harjoittavissa yrityksissä sekä oppikirjana alan oppilaitoksissa.

Puutarha-alalla on tyypillistä, että alalla työskentelee paljon harjoittelijoita, kausityöntekijöitä sekä ulkomaalaisia työntekijöitä, mikä tuo omat haasteensa muun muassa perehdytykseen ja työnjohtoon sekä -valvontaan. Opas antaa hyväksi koettuja vinkkejä perehdytykseen ja työnopastukseen sekä kertoo lain määrittämistä velvoitteista. 72-sivuinen pdf-tiedosto. Työturvallisuuskeskus TTK 2016

<https://ttk.fi/wp-content/uploads/2022/06/Tyoturvallisuus-puutarha-alalla.pdf>

Metsätyöt

Metsätöitä turvallisesti. Työturvallisuusopas omatoimisiin metsätöihin

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion monipuolinen opas. 32-sivuinen kuvitettu pdf-tiedosto, julkaisuvuosi 2012. https://tapio.fi/wp-content/uploads/2019/10/Metsatoita_turvallisesti_opas1.pdf

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Metsäteho: Työturvallisuusopas

Tässä oppaassa kerrotaan metsäalan työturvallisuudesta osana kokonaisvaltaista turvallisuuskulttuuria. Oppaan avulla parannetaan työpaikan turvallisuuskulttuuria, työntekijöiden ja työnantajien kykyä havaita riskejä aiheuttavat tilanteet ja kykyä reagoida niihin oikealla tavalla.

Oppaan on tehnyt Metsäteho Oy yhdessä alan toimijoiden kanssa, ja se on suunnattu erityisesti metsäalan opiskelijoille ja tuleville työntekijöille, mutta sitä voi hyödyntää myös nykyisten työntekijöiden täydennyskoulutuksessa.

Sisällys:

- Turvallisuus edellä
- Metsä työympäristönä
- Turvallinen työskentely
- Vaaratekijät
- Riskitilanteet
- Laki ja ohjeet tutuiksi

<https://puuhuolto.fi/tyoturvallisuusopas/>

Raivaajan käsikirja

Tähän kirjaan on koottu ohjeita ja opastusta johtoaukeiden raivaustyötä tekeville. Kirjassa on lisäksi yleistietoa voimajohtoista ja Fingrid Oyj:stä sekä raivaustöihin liittyvää muuta tietoa.

32-sivuinen pdf-tiedosto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES, Fingrid Oyj 01/2012.

<https://tukes.fi/documents/5470659/6372805/Raivaajan+k%C3%A4sikirja/28724b4c-a312-4c7e-ac23-3525ed9281d5/Raivaajan+k%C3%A4sikirja.pdf>

Raivaussahalla tuottavasti ja turvallisesti

Oppaassa tuodaan esille raivaussahatyön vaaratilanteita sekä keinoja ehkäistä niitä. Turvallisen työnteon keskeisimmät edellytykset ovat vaaratilanteiden tunnistaminen, niihin varautuminen ja oikeanlainen suojautuminen. 14-sivuinen pdf-julkaisu. Työturvallisuuskeskus TTK v. 2020.

<https://ttk.fi/wp-content/uploads/2022/06/Raivaussahalla-tuottavasti-ja-turvallisesti.pdf>

Mahdollista tilata myös painettu versio hintaan 2€ / kpl.

<https://ttk.fi/julkaisu/raivaussahalla-tuottavasti-ja-turvallisesti/#28e2fd07>

Videoita raivaussahatyöhön liittyen

- **Turvavarusteet raivaussahatyöhön.** Noin 4 min. kestävä video, v. 2019. <https://www.youtube.com/watch?v=jLLbV1p-IHY>
- **Raivaussahan valjaiden säätö.** Metsolan metsäkoulu 1. Noin 9 min. pituinen video, v. 2016. [Metso-
lan Metsäkoulu 1, Raivaussahan valjaiden säätö - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=pZt4sSjgh-c)
- **Raivaussahan käytön työergonomia.** Metsolan metsäkoulu 3. Noin 5. min pituinen video, v. 2017 <https://www.youtube.com/watch?v=pZt4sSjgh-c>
- **Raivaussahan teränkäyttökniikka.** Metsolan metsäkoulu 4. Noin 6 min. pituinen video, v. 2017 <https://www.youtube.com/watch?v=7XzYKG2Tepg>

Kiipeilykaato – vain ammattilaisille sallittua työtä

Videon tarkoituksena on osoittaa, kuinka vaativa työsuoritus puun turvallinen pystyyn karsiminen on, jotta sitä ei ilman koulutusta, oikeaa välineistöä ja tekniikkaa milloinkaan lähdetä omatoimisesti suorittamaan.

Noin 13. min. pituinen video. Työturvallisuuskeskus TTK v. 2021

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

TTK:n sivuilla <https://ttk.fi/julkaisu/kiipeilykaato-vain-ammattilaisille-sallittua-tyota/#28e2fd07>

YouTubessa <https://www.youtube.com/watch?v=ykhkTijn5vo&t=26s>

Metsätyön turvallisuus

Työturvallisuuskeskuksen (TTK) videoilla käydään läpi turvallisia työtapoja ja toimivia yhteistyökäytäntöjä myrskytuhotyömailla ja talvisissa olosuhteissa.

- [Myrskytuhojen raivaus - Moottorisahalla turvallisesti - YouTube](#) Pituus noin 7 min, julkaisuvuosi 2016.
- [Myrskytuhojen raivaus - Turvallinen työskentely sähkölinjojen läheisyydessä - YouTube](#) Pituus noin 10 min, julkaisuvuosi 2015.
- [Mies, metsäkone ja myrskypuut - YouTube](#) Pituus noin 6 min, julkaisuvuosi 2016.
- [Metsuri ja lumen vaarat - YouTube](#) Pituus noin 7 min, julkaisuvuosi 2018.
- [Tykkylumi - Hiljainen kuolema - YouTube](#) Pituus noin 9 min, julkaisuvuosi 2018.

Ulkomaalainen metsätyöntekijä Suomessa

Opas ulkomaalaiselle metsä-, metsäkone- ja taimitarha-alalla Suomessa työskentelevälle työntekijälle. Opas soveltuu myös työnantajille ja työn tilaajille. Oppaassa kuvataan ulkomaalaisten työntekijöiden tärkeimmät oikeudet ja velvollisuudet. Pääsääntöisesti ulkomaista työntekijää koskevat samat oikeudet ja velvollisuudet kuin suomalaista työntekijää. Lainsäädännön lisäksi vaatimuksia ja oikeuksia metsätyönantajille ja -tekijöille asettavat alan työehtosopimukset ja metsäsertifiointivaatimukset.

22-sivuinen pdf-julkaisu. Työturvallisuuskeskus, v. 2016.

<https://ttk.fi/wp-content/uploads/2022/04/Ulkomaalainen-metsatyontekija-Suomessa.pdf>

Opas on saatavilla myös virokksi, romaniaksi, venäjäksi ja puolaksi <https://ttk.fi/aineis-tot/?branch=202#28e2fd07>

Huolto- ja korjaustyöt

Maatilan huolto- ja korjaustyöt

TTS tutkimuksen tiedote, Luonnonvara-ala: Maatalous 7/2010 (626) 8-sivuinen pdf-tiedosto
https://www.tts.fi/files/2651/Maatilan_huolto- ja_korjaustyot.pdf

Huoltoyritykset maatilayritysten kumppanina

TTS tutkimuksen tiedote, Luonnonvara-ala: Maatalous 8/2010 (627) 6-sivuinen pdf-tiedosto
https://www.tts.fi/files/2649/Huoltoyrittajat_maatilayritysten_kumppaneina.pdf

Korjaamon käytännöt kuntoon – Autokorjaamon tarkistuslistat ja hyvät käytännöt

Hyödyllistä tietoa kaikenlaisten koneiden kanssa ja erilaisissa työyhteisöissä työskenteleville.
Suomen ympäristöopiston julkaisu v. 2011, 44 sivua.

Sisällys:

- Hyvä johtaminen tavaksi
- Jätehuolto kuntoon
- Kemikaalit hallintaan
- Materiaalitehokkuus osaksi toimintaa
- Energiatehokkuus säästää rahaa ja ympäristöä

Liitteenä käyttökelpoisia tarkistuslistoja ja jätteiden lajitteluohjetaulu.

[autokorjaamon-perustamisen-opas.pdf \(kokkola.fi\)](#)

Autoalan työsuojeluopas

Opas käsittelee aluksi työsuojelun organisointia yrityksessä ja etenee sitten aiheittain työsuojelun sisältöihin koneturvallisuudesta ja asennustöistä erityisiin työvaiheisiin kuten hitsaukseen, peltitöihin ja maalaukseen. Oppaassa käsitellään myös ergonomiaa, kemikaaleja, henkilönsuojaimia sekä sähkö- ja paloturvallisuutta. Työturvallisuuskeskus TTK, 99 sivua, v. 2018.

Oppaan esittely ja painetun oppaan tilaaminen <https://ttk.fi/julkaisu/autoalan-tyosuojeluopas/>

Ladattava opas <https://ttk.fi/wp-content/uploads/2022/03/Autoalan-tyosuojeluopas.pdf>

KAMAT-tietokortit – kemiallinen altistuminen metalli- ja autoalan työtehtävissä

KAMAT = Kemiallinen Altistuminen Metalli- ja Autoalan Työtehtävissä

Tietokortteihin on koottu tietoa autoalan ja metallialan työtehtävissä yleisimmin esiintyvistä kemiallisista altisteista, altistumisen suuruusluokasta, altistumiseen vaikuttavista tekijöistä, altistumiseen liittyvistä terveysriskeistä ja ammatissa mahdollisesti esiintyvistä työperäisistä sairauksista.

Työturvallisuuskeskus v. 2018.

KAMAT-tietokorttien esittelyvideot, ohjeet korttien käyttöönottoon, linkit korttien lataamiseen

<https://ttk.fi/julkaisu/kamat-tietokortit-kemiallinen-altistuminen-metalli-ja-autoalan-tyotehtavissa/#0905dc4b>

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Rengasalan tärinäopas

Suomessa vaihdetaan säännöllisesti henkilöautoihin ja kuorma-autoihin kesä- ja talvirenkaat ja renkaita myös uusitaan kulumisen tai renkaan vaurioitumisen vuoksi. Rengastöihin liittyy käsiin kohdistuvaa tärinälle altistumista, mistä on ollut vähän tietoa. Tästä syystä tähän selvitykseen on koottu kirjallisuustietoa sekä on mitattu ja arvioitu työpaikkojen renkaanvaihtotöiden tärinää ja tärinän hallintaa.

Keinoja tärinälle altistumisen vähentämiseksi:

- työkalun valinta, kunto ja kunnossapito
- hylsyjen ja karan kunto
- käsineiden käyttäminen
- kahvojen kunto
- altistumisajan pituus ja ylityöt myös tärinäaltistumisen näkökulmasta.

Tärinä on otettava huomioon arvioitaessa työpaikan riskejä rengasalalla.

Työturvallisuuskeskus TTK, v. 2021, 32 sivua.

Tilaa painettu versio (8 €/kpl) tai lataa ilmainen pdf:

<https://ttk.fi/julkaisu/rengasalan-tarinaopas/#0905dc4b>

suora linkki pdf-versioon: <https://ttk.fi/wp-content/uploads/2022/04/Rengasalan-tarinaopas.pdf>

Huolto- ja korjaustilojen toteutusmalleja maataloilille

Tässä TTS:n tiedotteessa on esitelty sekä uuden rakentamisesta että vanhan tuotantorakennuksen muuntamisesta kolme erilaista esimerkkiratkaisua suuntaa-antavine kustannusarvioineen. Suunnitelmissa on otettu huomioon huolto- ja korjaustilan ja -töiden yleisiä toiminnallisia vaatimuksia.

Työtehosteuran (TTS) tiedote Maataloustyö ja tuottavuus 1/2011 (628), 8-sivuinen pdf-julkaisu.

https://www.tts.fi/files/2655/Huolto- ja korjaustilojen toteutusmalleja_maataloilille.pdf

Maatalouskoneiden käyttö

Maatalouskoneiden turvallisuusriskien hallinta

Lukumääräisesti eniten maatalouskoneisiin liittyviä tapaturmia sattuu peltotöissä, ja siksi tässä oppaassa keskitytään peltotyökoneisiin.

87-sivuinen opas pdf-tiedostona, saatavana myös painettuna. Luke, luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 43/2016

Sisällys

Konetapaturmat maataloudessa

- Maatalouskoneiden käyttäjien kokemukset koneiden turvallisuudesta ja käytettävyydestä
- Koneturvallisuuden hallinta maatilalla
- Konelajikohtaiset turvallisuustekijät
- Traktorityön turvallisuus
- Työvälineiden kytkentä
- Perävaunujen turvallisuusriskien hallinta
- Muiden traktorikäyttöisten työkoneiden turvallisuusriskien hallinta
- Leikkuupuimurin turvallisuusriskien hallinta
- Koneiden automaatiotoimintojen turvallisuusriskien hallinta
- Henkilönsuojaimet maatalouden konetöissä
- Koneen hankinta, käyttöönotto ja huollon turvallisuus
- Koneen turvallisuusriskien arviointi ja hallintakeinot

Tiivistelmä oppaasta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-278-2>

Opas pdf-tiedostona [JULKAISUSARJAN NIMI \(luke.fi\)](#)

Ajettavien pientyökoneiden turvallisuus

Tämä opas käsittelee ilman turvaohjaamoja ajettavien pientyökoneiden turvallisuutta. Ilman turvaohjaamoja käytettävät ajettavat pientyökoneet on jaettu kolmeen tarkasteltavaan pääluokkaan: maastokäyttöisiin ajettaviin pientyökoneisiin, maarakennuspienkoneisiin ja pienkuormaimiin sekä tasaisella alustalla käytettäviin ajettaviin pientyökoneisiin. Turvallisuusvaaroja käsitellään koneiden koko elinkaareen eli koneen hankinnan, käyttöönoton, käytön ja käytöstä poistamisen ajalta.

44-sivuinen pdf-tiedosto, Työturvallisuuskeskus TTK. Tilattavissa myös painettuna hintaan 10 €/kpl.

Oppaan esittely ja painetun version tilaaminen:

<https://ttk.fi/tuote/ajettavien-pientyokoneiden-turvallisuus/#28e2fd07>

Opas pdf-tiedostona:

<https://ttk.fi/wp-content/uploads/2022/03/Ajettavien-pienkoneiden-turvallisuus.pdf>

Käyttölupapohjat

Käyttölupapohjat henkilönostimelle, linkkunosturille, taakankiinnityslupa ja trukin käyttölupa. TTK 2021.

<https://ttk.fi/julkaisu/kayttolupapohjat/#28e2fd07>

Koneturvallisuus: ”Huoltomies takertui vaatteista klapikoneen päätyrullaan”

Videossa annetaan suosituksia vastaavien tapaturmien ehkäisemiseksi. Videon kesto noin 2,5 min. Työturvallisuuskeskus 16.9.2020 <https://www.youtube.com/watch?v=JtGuug8fPuY>

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Avantin käyttöohjeita

Avant 630/635/640 käyttöohjekirja 2018-

file:///C:/Users/tuulain/Downloads/K%C3%A4ytt%C3%B6hje_Avant_600%20series.pdf

Avant 523/528/530 käyttöohjekirja 2019-

<https://product-docs.ramirent.digital/114114-avant-500-ohjekirja-series-2-suomi-2019-523-528-ja-530-ver2.pdf>

Avant 423 käyttöohje 2020-

https://joensuunkonevuokraamo.fi/site/assets/files/1223/kayttoohje_-_avant_423_2018-.pdf

Avant 220/225 käyttöohje 2016-

<https://view.24mags.com/mobilev/c1391834fe42d8d6f1522d19f3656e#/page=1>

Lantmännen Agro-koneiden käyttöohje- ja varaosakirjat

<https://www.lantmannenagro.fi/palvelut-ja-innovaatiot/koneet-ja-varaosat/kayttoohjeet-ja-varaosakirjat/>

Massey Ferguson traktoreiden ohjekirjoja ja varaosakirjoja tilattavana

Valajärven Konevälitys Oy Vakova

<https://www.vakova.fi/massey-ferguson-traktoreiden-ohjekirjoja-ja-varaosakirjoja/>

OKP ohjekirjapalvelu <https://www.ohjekirja.org/tuoteluettelo/traktorit/massey-ferguson-traktorit>

Valmetin ja Valtran traktoreiden ohje- ja varaosakirjoja tilattavana

OKP ohjekirjapalvelu <https://www.ohjekirja.org/tuoteluettelo/traktorit/valmet-valtra>

Arbets säkerhet inom jordbruk

Arbete i Finland - Tänk på de här sakerna när du kommer till Finland för att arbeta

Arbets- och näringsministeriet 2022. Sidantal 12. [Arbete i Finland - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Anställningsvillkor för säsongarbetare inom jordbruket år 2022

Arbetar du som säsongarbetare på en gård med bär-, frukt- eller grönsaksodling? Läs här om dina anställningsvillkor. Industrifacket, HML, LAF & SSMY 2022. Sidantal 19.

<https://www.teollisuusliitto.fi/wp-content/uploads/2022/04/Anstallningsvillkor-for-sasongsarbetare-2022.pdf>

Reformera samarbetet! Praktiska verktyg för dig som utvecklar samarbetet mellan arbetsplatsen och läroanstalten

Samarbetet mellan läroanstalten och arbetsplatsen har en nyckelposition i yrkesutbildningen när det gäller framgångsrikt lärande. Lärandet vid läroanstalten kompletterar det som sker på arbetsplatsen. Arbetsboken Reformera samarbetet! erbjuder praktiska sätt att utveckla samarbetet mellan arbetsplatsen och yrkesutbildningen. Työterveyslaitos 2021. Sidantal 15. <https://www.julkari.fi/handle/10024/140902>

Arbets säkerhet inom jordbruk - En guide för utveckling av arbets säkerheten på växtodlingsgårdar

Arbets säkerhet är något som vi alla bär med oss men hur mycket säkerheten betonas varierar. Lantbruksarbete och växtodling är ett mångsidigt, med många riskfyllda arbetsmoment och man kan generellt säga att man aldrig kan vara nog försiktig när det gäller arbets säkerhet. På grund av detta lyfts vikten av säkerhetsaspekter tydligt fram i jordbruket. Detta arbete erbjuder en del praktiska lösningar på frågan om vissa aspekter gällande arbets säkerhet inom lantbruk.

Examensarbete för Agrolog (YH)-examen Utbildningen för Bioekonomi Raseborg 2021. Sidantal 40.

<https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202105189257>

Skydda dig i arbetet

Repetera dina färdigheter och lär dig nytt om personlig utrustning! Vi vägleder dig i valet, användningen, skötseln och förvaringen av personlig skyddsutrustning som behövs på gården.

Innehåll:

- Skyddsexamen: Farmarin suojaintutkinto (på finska)
- Presentation av skyddsutrustning
- Videon om skydd i arbetet

<https://www.mela.fi/sv/tjanster-for-arbetsformaga/arbets sakerheten-pa-garden/skydda-dig-i-arbetet/>

Biologiska agenser på arbetsplatsen

Biologiska riskfaktorer är vanligast inom jord- och skogsbruk, energiförsörjning, avfallshantering och miljötjänster samt social- och hälsovård. Exponeringen kan ske via luftvägarna som aerosol- och droppsmitta, via huden som kontaktsmitta, via munnen och svalget till matsmältningskanalen, via djur- eller insektsbett. De negativa hälsoeffekterna orsakade av biologiska agenser påverkas förutom av agensens smittoförmåga,

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

giftighet eller allergiframkallande egenskap även av exponeringens mängd och varaktighet, samtidig exponering för andra agenser samt den exponerade personens immunitet och hälsotillstånd. <https://www.ttl.fi/sv/teman/arbetarskydd/exponering-riskfaktorer-i-arbetsmiljon/biologiska-agenser-pa-arbetsplatsen>

Fysikaliska agenser på arbetsplatsen

De vanligaste fysikaliska agenserna är buller, vibrationer och olika icke-joniserande strålning (ultraviolett ljus, elektromagnetiska fält orsakade av olika apparater). Exponering för tillräckligt höga nivåer kan ge omedelbara hälsoeffekter. I allmänhet beror de negativa effekterna på långvarig exponering. Bullerskada är fortfarande den vanligaste yrkessjukdomen i Finland och s.k. vita fingrar till följd av vibrerande handverktyg förekommer fortfarande. Arbete med buller ökar olycksrisken. Fysikaliska agenser kan även vid lägre exponeringsnivåer minska trivsamteten och produktiviteten i arbetet. För särskilt känsliga grupper av arbetstagare, till exempel de som använder pacemaker, kan vissa elektromagnetiska fält i arbetsmiljön utgöra en omedelbar fara. [Fysikaliska agenser på arbetsplatsen | Arbetshälsoinstitutet \(ttl.fi\)](#)

Hantering av kemikalier på arbetsplatsen

Arbetsgivaren ska identifiera de risker som är förknippade med kemikalier som används i arbetet, bedöma riskerna och vidta nödvändiga åtgärder för att kontrollera riskerna. För faroidentifiering och riskbedömning ska arbetsplatsen ha en förteckning över använda kemikalier och aktuella säkerhetsdatablad. [Hantering av kemikalier på arbetsplatsen | Arbetshälsoinstitutet \(ttl.fi\)](#)

Arbetshälsa på lantbruken är en del av ansvarsfullheten och hållbarheten inom livsmedelsproduktionen

Trots att arbetshälsan hos lantbrukarna inte kan ses direkt av konsumenterna är den en viktig del av ansvarsfullheten inom livsmedelsproduktionen. Forskaren Marja Kallioniemi vid Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi (MTT) noterade i sin doktorsstudie att lantbrukarna anser sig ha en givande vardag trots arbetsbelastningen. De vanligaste tecknen på psykisk ohälsa som lantbrukarna led av var kraftlöshet eller trötthet samt sömnsvårigheter. Ett samband mellan användning av bekämpningsmedel och tecken på psykisk ohälsa observerades.

https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt_sv/old_poistetut/old_nyheter/pressmeddelanden/2013/Arbets%20h%C3%A4lsa%20p%C3%A5%20lantbruken%20en%20del%20av%20ansvarsfullheten%20och%20h%C3%A5llbarheten%20inom%20livsmedelsproduktionen

Doktorsavhandlingen finns tillgänglig i elektroniskt format på adressen <http://www.mtt.fi/mtttiede/pdf/mtttiede21.pdf>

Lantbrukares psykosociala arbetsvillkor, psykiska hälsa och stress i ett svenskt och internationellt perspektiv - Kunskapssammanställning

Lantbrukare ställs inför många krav och stressorer i sitt dagliga arbete och dessa verkar vara gemensamma oberoende av land och kultur. Lantbrukare kan uppleva att det ställs höga krav på dem med avseende på ett fysiskt krävande arbete, bra produktionsresultat, stabil ekonomi samt ett medvetet samhälls- och miljöansvar. Dessutom är lantbruksföretag starkt beroende av många yttre förhållanden, som till exempel väder, fluktuerande marknader och regleringar från statliga myndigheter.

Sveriges lantbruksuniversitet Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap Rapport. Sidantal 51. [Microsoft Word - Kunskapssammanställning till tryckning.docm \(slu.se\)](#)

Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Työturvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen -hanke
Oikeus osata -kehittämishjelma 2020 - 2022

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Den personliga skyddsutrustningen och motorsågens säkerhetsdetaljer

Turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen luonnonvara-alan koulutuksessa -hanke. Yrkesakademin i Österbotten, 2022. [Den personliga skyddsutrustningen och motorsågens säkerhetsdetaljer - YouTube](#)

Occupational safety in Agriculture

Welcome to work on Finnish farms! – Tervetuloa Suomen maataloilte töihin!

Englanninkielinen video, tekstitys suomeksi. Kesto noin 11 min. Työturvallisuuskeskus TTK 28.4.2022
Suomessa jokaisella on oikeus turvalliseen ja terveelliseen työhön. Tässä videossa käydään läpi keskeisiä suomalaisen työelämän pelisääntöjä sekä turvallisen ja terveellisen työskentelyn perusteita maa- ja puutarhatiloilla. <https://www.youtube.com/watch?v=XmIG00NU2wQ>

Working in Finland

Keep the following things in mind when you come to work in Finland. Ministry of Economic Affairs and Employment of Finland 2022. [Working in Finland \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Machine safety – Bypassing the safety device

In this animation (2,24 min.) we will be looking at a fatal occupational accident based on TOT 2/19 report. The report presents the view of the investigation team on the events leading to the accident and risk factors and recommendations for the prevention of similar accidents. The objective of the TOT-ivestigation (TOT stands for investigation of accidents at work) and the case report is to improve the prevention of occupational accidents. The purpose of the report is not to apportion blame or liability of the parties. Unfortunately TOT-reports are only available in Finnish. The Centre for Occupational Safety 2020
[Machine safety - Bypassing the safety device - YouTube](#)

Preventing accidents: slips, trips and falls

The animation (2,56 min.) shows the causes and consequences of occupational accidents caused by slips, trips and falls, as well as ways to prevent these accidents. The animation is produced by the Worker's Compensation Center and the Centre for Occupational Safety.
[Preventing accidents: slips, trips and falls - YouTube](#)

Safety and health in agriculture

This code of practice is intended to raise awareness of the hazards and risks associated with agriculture and promote their effective management and control; to help prevent occupational accidents and diseases and improve the working environment in practice; to encourage governments, employers, workers and other stakeholders to cooperate to prevent accidents and diseases; to promote more positive attitudes and behaviour towards occupational safety and health (OSH) in agriculture throughout the sector; ensure that good workplace health and safety practices are applied to all workers in the workplace regardless of age or gender. International Labour Organization 2011.
https://www.ilo.org/safework/info/standards-and-instruments/codes/WCMS_161135/lang--en/index.htm

Materials for Teaching Agricultural Safety in the College Classroom

Like crops themselves, teaching agricultural safety has its seasons. Over a career, an instructor might see periods when awareness and support of agricultural safety programs are high and parents, producers, and

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

employees want more programs in the school or in the workplace. Then there are times when the focus shifts to other topics, and it is easy for people to think that we have already “taken care of” agricultural safety. Until the next local incident shocks us back into awareness.

Table of Contents

Introduction

Chapter 1 – Process of Hazard Identification and Correction

Chapter 2 – Principles of Occupational Safety and Health

Chapter 3 – Costs and Worker Compensation

Chapter 4 – Introduction to Agricultural Safety

Chapter 5 – Machinery Management Safety

Chapter 6 – Confined Spaces and Trenching

Chapter 7 – Livestock Handling and Zoonoses

Chapter 8 – Grain and Materials Handling

Chapter 9 – Hazardous Materials

Chapter 10 – Emergency Preparedness and Security

Chapter 11 – Fire and Electrical Safety

<https://ag-safety.extension.org/materials-for-teaching-agricultural-safety-in-the-college-classroom/>

Well-being at work on farms in Finland

Stress, safety in animal handling and working conditions of women on dairy farms. Doctoral dissertation, Marja Kallioniemi 2013. <http://www.mtt.fi/mtttiede/pdf/mtttiede21.pdf>

Safety and health on the farm

The occupational safety and health videos depict safe working practices related to specific hazards found on the farm, at motor vehicle repair shops and at the wood workshop. These videos are aimed at employers and workers in micro and small enterprises including those in the informal economy. Following the information and advice contained in the videos will assist in ensuring that those working in these sectors remain safe and healthy. These videos are supported by occupational safety and health fact sheets on the same matters. International Labour Organization ILO. The length of the video is 2:22. <https://www.youtube.com/watch?v=ay7z3ddHf3c>

Keeping Kids Safe on Farms

Farms provide a happy and healthy environment in which to raise your family. However, a farm can also be a dangerous place for children. This animation shows how to promote farm safety and preventing injuries in children. The good news is that you can help protect children from injury. Watch this animation for tips on how can prevent farm-related injuries in children. Western Australian Department of Health & Kidsafe WA. The length of the video is 2:55. <https://www.youtube.com/watch?v=FsFtVoI0C7Q>

Safety and health at the motor vehicle repair shop

The occupational safety and health videos depict safe working practices related to specific hazards found on the farm, at motor vehicle repair shops and at the wood workshop. These videos are aimed at employers and workers in micro and small enterprises including those in the informal economy. Following the information and advice contained in the videos will assist in ensuring that those working in these sectors remain safe and healthy. These videos are supported by occupational safety and health fact sheets on the same matters. International Labour Organization ILO.

The length of the video is 2:15. <https://www.youtube.com/watch?v=LGXfWdAZ0N4>

TYÖTURVALLISUUSMATERIAALEJA LUONNONVARA-ALAN KOULUTUKSIIN

Workplace Safety – Safety at Work. Tips on Workplace Safety

Safety at Work. This educational video focus on how often workplace accidents occurred, which age group accidents occur most often, and the common causes of workplace accidents. The length of the video is 4:51. <https://www.youtube.com/watch?v=4bkr5lpKGUM>

A free worksheet that supports this video can be found at:

<https://drive.google.com/file/d/1-wyn767-VOn6p5JrPFlz43ErSr2hpNTz/view>

Rural Agricultural Health and Safety

Agriculture is one of the most hazardous industries in the United States. According to the [National Institute for Occupational Safety and Health](#) (NIOSH), 417 farmers and agricultural workers died from a work-related injury in 2016, a rate of 21.4 deaths per 100,000 workers. Each day, agricultural workers experience 100 non-fatal lost-work-time injuries. Transportation incidents, including tractor rollovers, were the leading cause of death, but many other hazards exist on the farm. <https://www.ruralhealthinfo.org/topics/agricultural-health-and-safety>

Top 10 Health and Safety Risks in Logging Operations

A poster: <https://www.workplacesafetynorth.ca/sites/default/files/uploads/Forest-Products-Logging-top-10-health-safety-risks-WSN-2019-04-29.pdf>